

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
Egész évre 50 Lel, félévre 25 Lel, negyedévre 13 Lel.
Egyes szám ára 1 Lel.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

KRÓNIKA.

Kedden délután 6 órakor a magyar és francia kormány megbízottjai kicserélték a francia külügyminiszteriumban a trianoni békeszerződés ratifikálására vonatkozó okmányait. Ezzel a békeszerződés életbe lépett és bekövetkezett az az időpont, amelyben Jugoszlávia át kell, hogy adja Pécsét és Baranyát Magyarországnak s viszont Magyarországnak át kell engednie Nyugat-Magyarországot Ausztriának. Hogy Jugoszlávia mikor teljesíti a békeszerződésben foglalt kötelezettségét, arról ezidő szerint még nincs szó; Nyugat-Magyarország átvételére azonban már megérkezett az antant-bizottság. Az átadásal azonban még nem lesz befejezve az a vita, amely Ausztria és Magyarország között ebben a kérdésben felmerült. Maga Ausztria is tudja, hogy Nyugat-Magyarország átvétele beláthatatlan következményeket vonhatna maga után, éppen ezért az átadás megtörténte után is hajlandónak mutatkozik arra, hogy tovább tárgyaljon Magyarországgal és a népakarat megnyilatkozásától tegye függővé a vitás területek hovátartozandóságát. Ez világosan mutatja, hogy a Trianonban önkényesen megcsinált béke éppen azt az elvet rugta fel,

amelyen a békét akarta megcsinálni: a népek önrendelkezési jogát. Ezért nem béke a trianoni béke. Az igazi béke az lesz, amelyet az érdekelt népek kötnek egymással érdekeik szemelött tartása mellett.

*

Oroszországban borzasztó éhínség uralkodik, melynek nyomában a kolera és tifusz dühög és naponként 100 számmal szedi az áldozatot a nélkülözésben kigyengült lakosság közül. A világháborútól és a bolsevizmustól meggyötört virágbirodalomra újabb katasztrófa zúdult, melynek hatása alatt könnyörögve nyújtja kezét segítségért a világ termelő államai felé. Nem tudjuk, milyen változást fog okozni az éhínség a Lenin és Trockij uralomban. Annyit azonban világosan látunk, hogy a termelés csödjé már teljesen bekövetkezett. A természetes fejlődés rendjét átugrani, egy népet meggyökerezett, ősi szokásaiból, jogrendjéből és erkölcsi világnézetéből kitépni nem lehet anélkül, hogy ennek súlyos következményei előbb-utóbb ne jelentkezzenek.

Felhívás. Az államrendőrség felhívja az összes társulatokat, egyesületeket stb., hogy f. évi aug. hó 1-én lobogóikat oda vigyék, hogy ezekről egy kimutatást készítsen.

Törődjünk a felekezeti néptanítók ügyével!

A keserűség Niagara-zuhata sug, kavargó az élet nehézségeinek szirtjei között. A panaszos morajban élesen kiválik a tanítószáz jajsava. Kinek fülei vannak a hallásra, hallja meg!..

„Monumentális épület előtt állunk, — írja Majláth püspök — csodáljuk szédítő méreteit, fenséges homlokzatát, hatalmas oszlopait, de vajjon hányan gondolunk azokra az alapkövekre is, melyeken az épületóriás sulya megpihen? A mélyebbre lerakott alépitmény, — mert nem látszik — a szemlélők figyelmét, méltánylását rendszerint elkerüli. Pedig kétségtelen, hogy rajta áll, szilárdágától függ a nagyszerű alkotásnak bámulatunkat fölkelte, látható fele is. Hazánk kulturájának bizonyára ilyen elsőrangú alapkövei: a néptanítók. A társadalmi élet legfőbb iránya, a nemzet általános értelmi és erkölcsi színvonala, érzület, lelke, nagyrésztben az ő vállalkon nyugszik, mint talapzaton. De éppen mert szerepük, a talpkövek szerepe, nem csoda, ha sorsuk ezekével azonos: feledés, nem méltánylás vagy éppen lekicsinylés.“ Szomorú valóság! Különösen a kifejtett, lelket és testet ölé munkának a nem méltányolása, illetőleg a megérdemelt bérnek az elmaradása tette tengerré a tanítószáz lelkét. Innen az elkeseredése, fájdalom és esetleges fásultsága a magasabb eszmékkel szemben. A helyzet megváltoztatásán nem a szó virága, de a tettek komolysága segíthet csak. A szép szavaktól már

A fizetésrendezés.

— A „Székely Közélet“ eredeti tárcája. —

I.

Az irodaszolga nagy immel-ámmal sepreget. A toronyóra fenyegető, komor hangon üti a háromnegyed nyolcat. Sietni kell, mindjárt jönnek az urak! Hirtelenében beseprí a szemetet a kályha alá. Jó ez így is. Kár lenne azért a hitvány kis szeméért azokon a nyaktörő grádicsokon le- felmenni.

A seprűt a sarokba dugja. Vajjon hányadika is lehet ma? Bütykös újját le- felhuzogatja a fali naptáron s végre megállapodik egy helyen.

— Hej, a jó Istenit, még csak huszonötödike!

Még kerek 6 nap elsejéig. Mi is lesz addig? Az a fertály szalonna is elfogyott, amit a mult primán vett és mára már szilvaizes kenyeret pakkolt ez aszszony tizórára. Asszál pedig nehéz lesz kihuzni két óráig.

Nagy, értelmetlen báméskodással kinézett az ablakon, aztán hirtelen eszébe jutott, hogy végezni kellene a takarítással.

Az asztalok fölé hajolt és pokoli dühvel kezdte lefujni azokról a port. Minek koptatni a portörölöt? Jó ez így is huszonötödiken!

II.

Valami unott álmoság honol a nagy irodaszobában. Itt-ott egy-egy mély sóhajtás s utána egy hosszúra nyújtott ásítás. Ugy dolgoznak, mintha a halálos ítéletét írná mindenik.

Gálfi a sarokban megtöri a kínos csendet. — Adjatok egy cigaretta papirt.

Müller, aki egyenesen abban fáradozik, hogy egy szemtelenkedő legyet megfogjon, ingerülten szól oda.

— Neked soha sincs papirod.

— Hát honnan a fenéből legyen, mikor egy megveszekedett vasam sincs.

A gyakornok felsóhajt.

— Na ja, kérem, ma már huszonötödike.

Valahogy kerül egy papir. Gálfi rágyújt és egyszerre beszédes kedve támad.

— Még ma nem cigarettáztam, de mert papirt adtatok, én viszonzásul mondok egy jó hirt. Benne van a „Brassói Lapok“ ban, hogy a fizetésrendezés befejezett tény. Április elsejétől viszszaemelőleg kápjuk.

Kéjesen nyújtózkodik egyet s astán körül néz. Látni akarja a hatást.

A szomszéd szobából kidugja a fejét Laci bácsi. Ugyan rendesen nagyott hall, de már az ilyesmit csak meghallja az ember!

— Mi van az ujságban, kollega ur?

A kollegák respektáló tekintettel, várakozva néznek Gálfi. Még Müller is kezdi megbecsánítani a cigarettapapir zsarolást.

Elbizakodott lassúsággal kezd beszélni a „jól értesült“:

— Hát, kérem, ez már komoly dolog és nemcsak olyan mende-monda. Segesvárra már meg is ment a rendelet, amint hallottam az este a kávéházban és Kolozsvárt már fel is vették.

A szobában valóságos forradalom üt ki. Heves viták keletkeznek a részletekre vonatkozólag. Laci bácsi nagy közcsoválkozás mellett nyújt át a hirnöknek egy szivarat. A gyakornok ug-rándozva oda szemtelenkedik Gálfihoz.

— Ha szabad kérdenem, én mennyit kapok, kérem?

Gálfi felfortyan.

— Ebadta kölyke, hát még azt is én mondjam meg? Számítsa ki!

Aztán egykedvűen kezdi felválni a kapott szivarat. Hiába, messze van még az a bizonyos „visszamenő pótlék“, jó lesz takarékoskodni. De meg pazarlás is huszonötödiken egy szivarat egyszerűen elszívni. Ha felvágja az ember, lesz belőle tíz cigaretta is.

A tollak jókedvűen sercegnék. A hivatal egy pár iv papirja elfogy ilyenkor. Hiába, ki kell számítani, mit fog az ember kapni, mit kell ebből mulhatatlavul kiadni, mi marad tisztán és mit lehet azzal majd kezdeni.

Béldi, a lappangó tehetségű poéta rákönyököl az asztalra, újjaít dus hajzatába mélyeszi és fenuhangon számol:

— Lakás 60, koszt 300, mosás 30, még a térről fatartozás 200, Mariskának csokoládé és cukor 50...

Itt megáll. Olyan olvadozó, szerelmes tekintettel kezd a főkönyvekre pislogatni, mintha azok mind valami lírai verses könyvek lennének.

Müller egész félívet irt tele. Mérgesen vágja oda a pennát.

— Hát ez mégis disznóság! Ha mindent kifizetek, csak 80 leum marad.

Gálfi kész a tanáccsal mindjárt.

— Csinálj úgy, mint én: ne fixess senkinek egy fityinget se. Majd megkapják a feleséged hozományából.

Erre már ismét felderült a Müller képe. Bizony ez a legokosabb, amit tenni lehet.

János, a szolga is előkerült valahonnan. Bajuszán meglátszik a szilvaizes tizórá nyoma. Valahonnan ő is meghallotta már a jó hirt.

Szentimre-u. 89. sz. belsőség,
3 hold szántó és 7 $\frac{1}{2}$ hold kaszáló eladó. Értekezhetni: dr. Jodál Gábor ügyvéd irodájában.

Egy jobb családból való leány és egy nyugdíjas, 30—40 év körüli férfi, ki a pénzkézellel is megbísható, irodába felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

JUHSAJT.

Kitűnő házi készítésű juhsajt kapható minden hétfőn, napi árban **Orbán Testvérek** hentesáru üzletében. (Barátok temploma mellett).
UGRON ÁKOS gazdasága.

Özv. Kiss Gáborné középiskolai leánytanulókat a jövő iskolai évre

teljes ellátásra felfogad

Bővebb felvilágosítás Br. Orbán Balázs-u. 22a. sz. alatti lakásán nyerhető.

Dela primpretorile plasei Cristur.

No. 921.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Alólírott hivatal a Cristur—erkedi vicinális közut 0—1 km. szakaszán levő 3 sz. felrobbantott hid újja építésének biztosítása céljából versenytárgyalást hirdet.

Ajánlat tehető az egész felszerkezeten újra építési munkálataira a hivatalnál kapható ajánlati minta szerint. A munka előirányzott költsége 54552 lei.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy ajánlatukat a Cristur—erkedi vicinális ut 0—1 km. szakaszán levő 3 számú hid bontási és építési munkára felirással, pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlataikat 1921. évi augusztus hó 31-ik napjának d. e. 10 óráig alólírott hivatalhoz közvetlenül vagy posta útján nyújtsák be, szóbeli ajánlat is tehető az árlejtés napján tartandó versenytárgyalás alatti időben.

Az ajánlat az előirt ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával teendő: az ajánlati költségvetésbe az egységárakat és az ajánlati végösszegeket nemcsak számokkal, hanem betűkkel is be kell írni.

Az ajánlatok az ajánlati összeg 5% át kitevő bánatpénznek valamely rom. kir. adóhivatalnál, vagy állampénztárnál történt letételéről szóló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, vagy a bánatpénz elküldéséről igazoló postai feladó rovány csatolandó. Azok az ajánlattevők, kik a munkát teljesítésére törvényes képesítéssel, illetőleg jogosítvánnyal nem bírnak, kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Azok az ajánlattevők, kik az alólírt állam-építészeti hivatal felügyelete alatt munkát nem végeznek, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkanara bizonylatával igazolni.

Az ajánlatok az alólírt hivatalban 1921 augusztus hó 31-én 10 órakor fognak felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy képviselőik jelen lehetnek.

A művelet és feltételek a hivatalos órák alatt az alólírt hivatalban megtekinthetők és ott az azokra vonatkozólag netán szükséges felvilágosítások is megadatnak. Ugyanott az ajánlati minta díjtalanul, az ajánlattevő által ártételekkel kitöltendő ajánlati költségvetés pedig ivenkint 2 lei-ért megszerezhető.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a versenytárgyalás napjától számítva 30 napig maradnak kötelezettségben.

Székelykeresztur, 1921. évi július hó 26-án.
Serviciul Primpretorile plasei Cristur.

Dr. Sebesi, pretor.

JEGYZŐ URAK FIGYELMÉBE!

KÖZSÉGI SZÁMADÁSI FŐKÖNYV
nyomtatvány ivatekben kapható a
KÖNYVNYOMDA R.-T. papir- és írószerkereskedésében. :: ::

VASÁRNAP mindenki a

SZEJKÉRE

megy. Autobusz és 2 társaskocsi egész nap és éjjel is közlekedik. Naponta meleg kádfürdő állandóan kapható.

AZ

„ELLENZÉK”

NAPONTA KAPHATÓ
A KÖNYVNYOMDA R.-T. PAPIR-
ÉS ÍRÓSZERKERESKEDÉSÉBEN.

Székely Selters gyógyborvíz-forrás bérbeadó. Értekezhetni: dr. Jodál Gábor ügyvéd irodájában.

Odorheui törvényszék.

C. 905—1920. Hirdetmény.

Az odorheui törvényszék közhírré teszi, hogy Tifán Pálné sz. Keresztes Mária székelyvársági lakos részéről az 1911. I. t.-c. 748. §. alapján előterjesztett kérelem folytán az orosz határon 1917. január 30-án hátgerinc lövés következtében állítólag hősi halált halt Tifán Árva Pál volt székelyvársági lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul dr. Szentkóvics János ügyvéd, odorheui lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Tifán Árva Pált és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot Tifán Árva Pál életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a „Gazeta Oficială”-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorhei (Székelyudvarhely), 1920. dec. 14.

Dr. Glósz s. k., tszéki bíró.

A kiadmány hitelélül: Burkhardt, shiv. tisztv.

Árverés a rendőrségen.

Aug. hó 2-án, kedden d. e. 10 órakor a rendőrség udvarán szalon- és egyéb butorok árverés útján eladatnak.

Legjobb minőségű
elegáns és jutányos
a Turulcipő

Székelyudvarhelyi fiókvesető:

RITTER LIPÓT
Kossuth-utca 9. szám.

Eladó tűzifa.

A firtosmartonosi unitárius egyházközség elad 54 (ötvennégy) öl elsőrendű bükk tűzifát, a községtől alig egy kilométer távolságban fekvő erdőjéből. Írásbeli ajánlatok az egyházközség lelkészi hivatalához nyújthatók be f. évi aug. 10-ig.

Budapestről

az összes 1920—21 évben megjelent

MAGYAR KÖNYVUJDONSÁGOK

megérkeztek
SZÉKELY JÁNOS
könyvkereskedésébe.

Márvány és trachit
siremlékeket
legszebb kivitelben készít és raktáron tart:
Fancsali Bálint
kőfaragó-mester
Odorheiu-Sz. udvarhely
a vasútállomás mellett

Hivatalok figyelmébe!

Müller-féle kiváló antracén és lila író-tinta, ugyszintén valódi Pelikán író- és másolótinta kapható jutányos áron a Könyvnyomda Részvénytársaság papir- és írószerkereskedésében.

Megint új és olcsó áruk érkeznek

HIRSCH RUDOLF

közismert
divatáru-üzletébe.

Külön felhívom a figyelmét a vásárló közönségnek

jóminőségű és olcsó férfiszövevényekre,

vásznakra, zefirekre és mindennemű mosó és szövött-árakra, stb., stb.